

TEDENSKÉ SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto V.

V Ljubljani, dne 30. maja 1929

22. števil.

Sestanek Male antante v Beogradu.

Rumunija, Češkoslovaška in Jugoslavija so že kmalu po prevratu kot zaveznice sklenile prijateljsko pogodbo, ki stremi v prvi vrsti za tem, da se ohrani svetovni mir. Napram politični zvezi velikih držav: Anglije, Francije in Italije, ki se od vojne sem že zove »Velika antanta« (antanta pomeni sporazum), se imenuje zveza gori imenovanih treh držav »Mala antanta«.

Ta politična zveza se je tekom let tako močno utrdila, da si sploh ni mogoče več predstavljati podonavske srednje Evrope ter Balkana brez nje. Lahko se reče, da računa danes vsa Evropa z njenim nadaljnjim obstojem in tako je povsem naravno, kratkomalo samo ob sebi umljivo, da se je zavezniška in prijateljska pogodba, ki je imeja v kratkem poteči, podaljšala tudi po prvi desetletnici nacionalne svobode.

Vsako leto se sestanejo zunanji ministri držav Male antante na razgovor, vsakokrat v drugi državi. Letos okoli polovice maja so se ministri sestali v Beogradu. Češkoslovaško je zastopal dolgoletni njen izkušeni zunanji minister dr. Beneš, za Rumunijo je prišel njen minister Mironescu in njima se je pridružil za Jugoslavijo naš minister dr. Kumanudi.

Na tem sestanku se je podaljšana zavezniška in prijateljska pogodba izpopolnila s posebno arbitražno pogodbo. Te vrste pogodbe, po katerih se države zavežejo na nevtralno razsodišče v slučaju medsebojnih

Zunanji ministri Male antante

Od leve na desno: Dr. Beneš, Mironescu in dr. Kumanudi zapuščajo po svoji zadnji seji zunanje ministristvo

Deseta obletnica Velike Rumunije

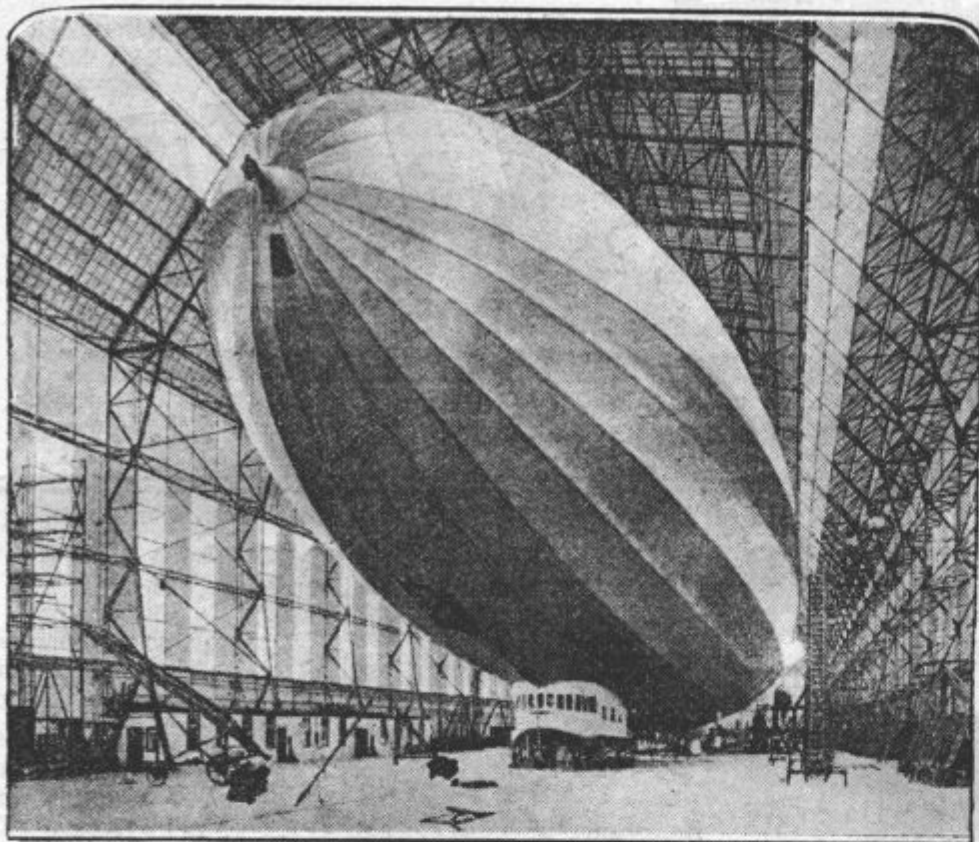
Kraljica-mati Marija, princesa Helena in mladi kralj Mihael se poljejo po svočni službi božji mimo čet, ki prezentirajo orožje.

sporov, so eden najobičajnejših instrumentov miru v sodobni Evropi.

Beograjska konferenca indo-antantinih ministrov je potekla v običajnem soglasju. To soglasje, ki je zares popolno, je tudi potrebno. Kajti večja politična vprašanja se navadno ne tičejo le ene posamezne države, nego običajno gre za interes dveh ali vseh treh držav. Zato je potrebno in koristno, da nastopajo diplomatski predstavniki vseh držav skupno in soglasno v vseh primerih. S tem se seveda Mala antanta vedno izraziteje uveljavlja v politiki tako na Balkanu kakor v podonavski srednji Evropi in v slučajih, ki se tičejo celote kontinenta, n. pr. pred ženevskim zasedanjem Društva narodov.

Obenem s politično zvezo gre roko v roki tudi delo za gospodarske interese držav Male antante. Da se ta sporazum še bolj propagira, se je pred leti ustanovila tudi novinarska mala antanta, v katerem sporazumu so organizirani odlični novinarji vseh treh držav.

Kakor sta letos slavila Češkoslovaška in Jugoslavija desetletnico svojega nacionalnega ujedinjenja, tako je te dni tudi tretja zaveznica Rumunija veličastno slavila svojo deseto obletnico Velike Rumunije. Pri tej priliki je novi mladoletni rumun. kralj Mihael nastopil v javnosti v svojem dostojanstvu v spremstvu kraljice-matere Marije, ki je — kakor znano — tudi mati naše kraljice.

»Zeppelin« v svoji gigantski lopi v Friedrichshafnu

Dr. Eckener

Izkušeni zrakoplovec, vođa »Zeppelina«.

»Zeppelinova« gondola pri tleh

Slika prikazuje »L. Z. Z. III.« potem, ko je pristal v Cuersu in so ga spravili v lopo nekdanje francoske zračne ladje »Dixmuid«. Od vseh strani se valijo množice ljudstva, da bi videle orjaka, ki je prestal tako bridke ure v borbi z zračnim elementom.

Ponesrečeni oceanski polet »Zeppelina«

16. maja ob 5.58 zjutraj se je zrakoplov »Grof Zeppelin« s 40 možmi posadke in osem potniki na krovu pod vodstvom dr. Eckenerja dvignil v Friedrichshafnu k svojemu dejanskemu poletu preko oceana. Ko je bil zrakoplov že nad Gibraltarjem, sta se pokvarila dva motorja. Popravilo motorjev med poletom ali izmenjava poškodovanih delov je bila nemogoča. Zato se je zrakoplov obrnil nazaj proti domu in plul preko Francoske proti Friedrichshafnu. Nad francoskim ozemljem je zašel 18. t. m. v hude viharje. Že okoli pol dneva je začel dr. Eckener klicati s svojim radio - aparatom na pomoč. Viharji so zrakoplov odnesli proti jugu in po brezuspešnih naporih se je moral »Zeppelin« končno spustiti na toulonskem letališču, kjer je pristal ob 20.15. Francoske oblasti so šle dr. Eckenerju v vsakem pogledu na roko. V Toulonu so bili pripravljeni na letališču mornariški oddelki, ki so pomagali pri pristaniku. Iz Friedrichshafna so takoj odposlali v Toulon monterje s potrebnimi nadomestnimi deli za pokvarjene motorje. Dr. Eckener je sam odotoval v Friedrichshafen, da ukrene vse potrebno za povratek. Po njegovem povratku v Toulon je zrakoplov 23. maja ob 20.19 odplul z letališča v Cuersu pri Toulonu in pristal 24. maja ob 5.10 zjutraj v redu zopet na domačem letališču v Friedrichshafnu. V 20 minutah je bil zrakoplov spravljen v lopo.

Opica »Suzi« in krmar Ludwig

Med potniki »Zeppelina« je bila tudi mlada triletna opica »Suzi«, ki je dobila prostor poleg krmarja Ludwiga.

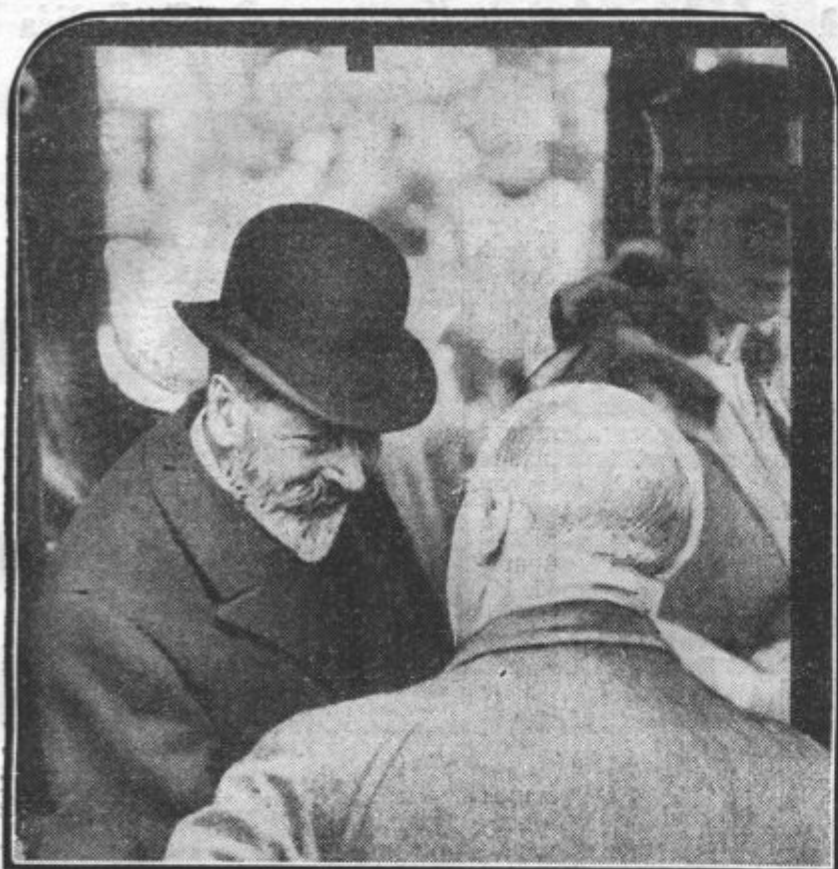
Dve dragoceni starini

Na levi poprsje deklice, original kiparja Moudona, ki je bil l. 1912. prodan za 30.500 frankov, te dni pa so zanj iztržili v Parizu skoro desetkratno ceno 205 tisoč frankov. Na desni žgana glina »Amor prosi Venere, naj ji vrne tula«, ki je bila ob tej priložnosti prodana za vsoto 235.600 frankov.

Zlomljeno dvigalo

V pariški ulici Jeana Goujona se je te dni prelomilo dvigalo pri neki novi stavbi. Padlo je z vse silo na nasprotno stran ulice in močno poškodovalo streho gndotne hiše.

Angleški kralj Jurij V. je ostavil po daljši bolezní zdravilišče Bognor in odpotoval v Windsor

Glavni obtoženci ciganskega procesa v Košicah

Zgoraj od leve proti desni: Czernero Esti, ljubica cigana Aleksandra Filkeja; Roza Malykova, ljubica Pavla Rybarja, ki taji svojo krivdo; Pavel Rybar, kolovodja ciganske tolpe; Jano Tamos in Andraž Czermer. — Spodaj od leve proti desni: Aladar Konya, Indrih Zsiga, Rudolf Rybar, Josef Zsiga in Piroška Konya.

Prisega vatikanskih rekrutov

Blatveci del vatikanskih čet so Švicarji, takozvana švicarska garda, ki spremlja papeža pri vseh reprezentativnih svečanostih. Vsako leto se nekaj Švicarjev potara in zapustijo službo. Nadomestijo se z novimi, čilimi močmi, ki morajo položiti ob vstopu v papežev armado prisego kakor vojak v vojski. Na sliki vidimo, kako zapirajo rekrute za papežev gardo na vatikanske zastave.

Ameriški podpredsednik med svojimi rojaki

Pri nas imamo o Indijancih nekoliko čudne pojme. V Ameriki gledajo na njih rod realnejše. Podpredsednik Zedinjenih držav, Curtis, je sin indijanske matere. Njegovi rojaki ga časte, kakor vidimo na sliki, z verižico, ki mu jo polagajo okoli vratu.

Cigani, ki so se hranili s človeškim mesom

Veliki kazenski proces v Košicah na Slovaškem.

V torek, 21. maja, se je začel v Košicah na Slovaškem proces proti ciganski devetnajstori, ki je obtožena strašnega zločina ljudozrstva. Med obtoženci je sedemnajst moških in dve ženski. Vsi so obtoženi težkih deliktov umora. Najgusneje pa je to, kar so cigani počenjali z žrtvami potem, ko so jih bili umorili: kuhali so jih v kotlih in so jih uživali kakor živalsko meso.

Obtožnica proti ciganom obsega 240 strani, preiskava pa je trajala celih šestnajst mesecev. Delo preiskovalnega sodnika je bilo tem težje, ker so cigani po večini nepismeni ljudje. Druga okolnost, ki je silno otežkočala preiskavo, je ta, da je več članov ciganske tolpe gluhonemih. Bilo je treba velikanskega truda in neznanske potrpežljivosti, da so iz razbojnikov izvlekli na dan podrobnosti. Kljub temu pa še danes ni jasno, koliko žrtev so cigani ubili in jih skuhali ter pojedli.

Za šest primerov je krivda ciganov popolnoma izpričana. In na teh šest slučajev se opira obtožnica državnega pravdnika. Če premotrino še dejstvo, da je najstarejši član ljudozrske ciganske tolpe star 28. najmlajši pa 19 let, pridemo do zaključka, kakšna strašna reč se je vršila med njimi. Kolovodji zločinske tolpe sta bila Pavel Rybar-Ek in Jano, vulgo Aleksander Filke.

Za obravnavo vlada razumljivo velikansko zanimanje. Listi iz Prage, Pariza, z Dunaja, iz Berlina in Bukarešte so poslali v Košice svoje posebne poročevalce, da bodo imeli avtentična poročila. Zanimivosti in izid senzacionalne obravnave bomo zabeležili.

Bradata žena

Nemka Adrijana se trenutno producira z velikim uspehom v Parizu.

Obrazi in slike iz domače kronike.

K procesu Puniše Račiča

Janez Vajkard Valvasor

Prošli torek se je odkrila s pročelja hiše na Starem trgu št. 4 v Ljubljani spominska plošča očaku našega domoznanstva z napisom: Tu je bil rojen Janez Vajkard Valvasor 28. V. 1641. Postavilo Muzejsko društvo za Slovenijo.

Valvasor je spisal obsežno delo v štirih debelih knjigah na 3320 straneh in s 523 slikami, ki pojejo od l. 1689 čast in slavo vojvodini Krantski.

Delo je sicer pisano nemško in pisatelj sam je bil tudi nemško orientiran grajščak. Vendar je z njim storil pisatelj slovenski literarni kulturi usluge, ki se ne dajo preceniti.

Minulo nedeljo so praznovali v ljubljanskem mestnem zavetišču redko slavnost: zlato poroko Janeza Cerarja z njegovo Katrico. Cerkvena stavnost se je vršila v nabito polni križevniški cerkvi. Za priči sta bila ljubljanski župan dr. Dinko Puc in mestni fizik dr. Mavricij Rus. V zavetišču na Japljevi cesti, ki je bilo sijajno okrašeno z venci in zlatimi šopki, so svatje posedli okrog mize z zlatim šopkom k zakuski, pri kateri so izpregovorili mnogo lepih besed. Po odhodu častnih svatov se je pričela velika pojedina vseh v zavetišču oskrbovanih, ki jih je v zavodu 248.

Mestna občina jih je pogostila s pečenko in potico ter z drugimi dobrotami v slavnostno okrašenih dvoranah pri dekoriranih mizah, da so tekle solze ginenja in veselja.

V ljubljanskem Mestnem domu so se od 15. do 25. t. m. vršili nabori okoliških in mestnih vojaških obveznikov letnikov od 1904 do 1909. Prve dni so prihajali pred vojaško komisijo kmečki fantje iz okolice. Pred komisijo je stopilo okoli 2000 fantov iz 32 vasi, ki spadajo pod okoliš ljublj. okrajnega sodišča od Grosupljega — Iga — Preserja — Brezovice — Polhovca gradca — Medvod — Ježice — Dolskega — Zaloga — Dobrunj in naprej. Pozivu so se fantje polnoštevilno odzvali. Neopravičeni so ostali samo 3. Največ jih je bilo potrjenih iz letnika 1909. Kakor se je izjavil ugleden član nab. komisije, je prišel letos na nabor mnogo boljši material kakor prejšnja leta. Zanimivo je tudi, da so telesno bolje razviti kmečki fantje v onih okoliških vaseh, kjer obstojajo telovad. društva in kjer ne uživajo v neizmerni meri žganih pijač, ki popolnoma degenerirajo telo. Dočim so prišli iz bližnje okolice naravnost lepo razviti fantje, so prihajali iz vasi, kjer popijo mnogo žganja, pravi slabši.

V ponedeljek, 27. t. m., se je pričel pred prvostopnim beograjskim sodiščem proces proti Puniši Račiču, Tomi Popoviću in Dragutinu Jovanoviću-Lune zaradi umora, izvršenega v bivši Narodni skupščini dne 20. junija 1928. Čigar žrtve so postali poslanci Pavle Radić, dr. Gjuro Basariček in Stjepan Radić. Obtožence zagovarja 35 odvetnikov. Sodni dvor sestavljajo predsednik sodišča Mihutin Petrović in sodnika Sretan Mihajlović in Aca Marinković. Proces bo trajal predvidoma 10 do 14 dni.

Puniša Račić

Tomo Popović

Dragotin Jovanović - Lune

Valvasorjeva rojstna hiša (desna z mostovži) — ljubljanski »Betlehem«.

Zlata poroka v Mestnem zavetišču za onemogle

Mi smo fantje, smo vsi soldatje...